

Kvinnur í politikki

POLITISKA LEIÐSLAN ER MYNDAÐ AV MONNUM

- Tað er lættari hjá monnum at sleppa framat, og tað er kanska tí man sær kvinnur sum eina hóttan. Tað er ikki soleiðis, at menn standa í fremstu røð og bjóða kvinnunum teir mest áhugaverdu postarnar, sigur Rósa Samuelsen, ið er ein av teimum kvinnuligu politikarunum, ið hevur verið í landsstýrinum og lögtinginum

Rósa Samuelsen

HALLUR AV RANA

Tá hetta blaðið fer til prentingar eru tað 24 ár og 2 mánaðir síðan, at Føroyar seinast høvdu eina kvinnu í løgmansembætinum, meðan tað eru 23 ár, 3 mánaðir og 18 dagar síðan, at ein kvinna seinast var løgtingsformaður. Í báðum førum var talan um Maritu Petersen úr Javnaðarflokkinum, ið røkti tey bæði hægstu stórvini í politisku skipanini.

Fimm menn hava røkt starvið sum løgmaður í sjei setum, meðan seks menn hava verið tingformenn í sjei setum, síðan Marita Petersen bleiv avloyst sum tingformaður av Jógvan Ingvarð Olsen á ólavsøku 1995.

Størri kvinnumboðan

Tað kann tykjast at vera ein andsøgn, at meðan kvinnumboðanin á Føroya lögtingi og í landsstýrinum er munandi

størri í dag, enn hon var, tá Marita Petersen var virkin í politikki, so er Marita Petersen enn einasta kvinnan, ið hevur sitið í teimum báðum hægstu politisku sessunum í føroyskum politikki.

Áðrenn Marita Petersen tók við sum løgmaður 24. apríl 1993 høvdu einans trýggjar kvinnur, Jóngerð Purkhús, Karolina Petersen og Marita Petersen verið landsstýriskvinnur. Marita Petersen og Jóngerð Purkhús í tveimum umførum, meðan Karolina Petersen var landsstýriskvinna í eitt stutt skeið frá 1988 til 1989.

Men síðan 1998 hava 11 ymiskar kvinnur røkt stórv sum landsstýrisfólk í sekstan umførum, harav tað í skrivandi løtu eru fleiri kvinnur í landsstýrinum enn tað eru menn, aftaná at Henrik Old, landsstýrismaður í samferðslumálum, legði frá sær fyrr í ár.

Í lögtinginum er kvinnumboðanin eisini munandi størri

nú enn fyri 24 árum síðan. Tá Marita Petersen varð vald til løgtingsformann í 1994 høvdu fyra aðrar kvinnur sæti á tingi. Tær vóru Lisbeth L. Petersen, Helena Dam á Neystabø, Ingeborg Vinther og Maria Hansen.

Næstu valini minkaði kvinnumboðanin niður á trýggjar kvinnur á tingi, men tá farið bleiv yvir í nýggju valskipanina við einum valdømi vaks talið av kvinnum á lögtingi og blivu á seinasta lögtingsvali tiggju kvinnur valdar á ting.

Fáar um boðið

Meðan alsamt fleiri kvinnur taka sæti á tingi, so er leiðslan í politisku flokkunum her á landi enn myndað av monnum. Og júst tað er nokk eisini ein partur av forkláringini fyri, at eingin kvinna hevur sitið sum løgmaður síðan Maritu Petersen. Tað eru nevniliga floksleiðararnir, ið eru uppløgd lögmansevni, tá samgongusamráðingar eru.

Nærmast hevur Lisbeth L. Petersen verið, ið sat á tingi fyri Sambandsflokkinn frá 1990 til 2008. Eftir valið í 1994 stóð tað henni í boði at taka við sum løgmaður, men bar hon seg undan.

Seinni sat hon sum forkvinna í Sambandsflokkinum frá 2001 til 2004, men hóast Sambandsflokkurin gjørdist størsti flokkur á lögtingsvalunum í 2002 og 2004, eydnaðist tað ikki flokkinum at telva seg til at fáa lögmanssessin. Í 2002 kundi fullveldissamgongan við Fólkaflokkinum, Tjóðveldisflokkinum og Sjálfstýrisflokkinum halda fram, tá Miðflokkurin gjørdist partur av samgonguni, meðan valið fall á Jóannes Eidesgaard úr Javnaðarflokkinum, tá samgonga bleiv skipað millum Fólkaflokkinn, Sambandsflokkinn og Javnaðarflokkinn í 2004.

Umframt Lisbeth L. Petersen, er tað einans Helena Dam á Neystabø, ið hevur verið forkvinna í einum av polit-

isku flokkunum í tíðini eftir Maritu Petersen. Frá 1994 til 2001 var hon forkvinna í Sjálfstýrisflokkinum, men tá talan er um ein av teimum lítlu flokkunum í føroyskum politikki, hevur tað aldri verið aktuelt, at hon fekk bjóðað lögmanssessin.

Tvær í formansskapinum

Meðan tað vanliga er floksleiðarin, ið er upplagda lögmansevni, so er ikki soleiðis við sessinum sum lögtingsformaður. Løgtingsformaðurin hevur sum umboð fyri tingið ikki sama frælsi at føra partapolitikk og virkar tað vanliga ikki serliga væl við leiklutin sum tann, ið skal vera fortalari fyri politikkin hjá einum flokki.

Men kortini er tað eingin kvinna síðan Maritu Petersen, ið hevur røkt sessin sum lögtingsformaður, og eru tað einans tvær, ið hava sita í formansskapinum síðan.

Tær eru Ingeborg Vinther úr Verkamannafylkingini, ið varð